

22.3.2026

לכבוד

ועדת עובדים זרים

הכנסת

בדוא"ל

שלום רב,

הנדון: הצעה להקמת "מתחמי מגורים לעובדים זרים"

הרינו פונים להתריע על ההצעות ההולכות ומתרבות להרחקתם של מהגרי עבודה ברישיון ממקומות יישוב עירוניים, לבידודם מהחברה, להפחתת נגישותם לשירותים, ולהעמקת הדרתם ומחיקתם מהמרחב הציבורי.

מהגרי העבודה אינם יכולים לבחור בעצמם את מקום מגוריהם והם מתגוררים במגורים שמספק להם המעסיק (מגורים שכנגדם מנוכים סכומים משמעותיים משכרם, סכומים שבימים אלו מוצע להעלותם פי 2 ו-3 ו-4 על בסיס נתוני שכר דירה באזורי מגורים בשוק החופשי). משמעות הדבר היא, שכל שהצעות ל"מתחמי מגורים" תתקבלנה ותקודמנה, העובדים יהיו חייבים להתגורר ב"מתחמים" אלו; ו"בתמורה" ינוכה משכרם סכום עצום שאינו תואם את טיב המגורים, את מיקומם או את איכות החיים שהם מאפשרים.

לאור תיקון 5א' לתמ"א/35 המקודם בימים אלו ביחס למגורי מהגרי עבודה בענף החקלאות, ניתן להניח כי ה"מתחמים" המוצעים לא ימוקמו במקומות יישוב קיימים, אלא דווקא מחוץ לאזורים הבנויים של היישובים שבהם יועסקו. ניתן גם להניח שהם אף אינם מתוכננים להקמה על קרקעות המיועדות למגורים ושאלו "שמורות" לאזרחי ישראל ולהם בלבד.

לפי המסמך של משרד הכלכלה והתעשייה, ב"מתחמי המגורים", המהווים למעשה סוג של מושבות פועלים, יסופקו רק שירותי בריאות ורווחה (שירותים בסיסיים שלשם ההשוואה מסופקים בבתי כלא). שירותים אחרים כגון חנויות למוצרי מזון, ביגוד וצריכה בסיסיים, שירותי בנקאות ודואר להחלפה והעברת כספים, חנויות טלפונים ואינטרנט, ועוד, ככל הנראה לא ייפתחו שם. נגישות העובדים לשירותים אלו, או לחברה הישראלית בכללותה, תהיה תלויה בנגישותה של התחבורה הציבורית לאזור, בתדירותה, בימי ושעות פעילותה ובמחירה, ככל שבכלל תהיה כזו. החיים ב"מושבות עובדים" אלה יהיו מאופיינים בריקנות כללית מכיוון שהעובדים נמצאים בעבודתם במשך שעות ארוכות, ובריקנות של שירותים חברתיים בסיסיים בשעות הפנאי, בסופי שבוע ובחגים, בשל הניתוק הכפוי מכל מוקד יישוב אחר.

משמעות הדבר תהיה בראש ובראשונה פגיעה באיכות חייהם של מהגרי העבודה, שבכל הכבוד אינם אסירים, כי אם נשים וגברים שהוזמנו לישראל לתקופה של 5 שנים לפחות, לעבוד בעבודות כפיים שישראלים רבים לא מעוניינים לעבוד בהן, כדי לבנות את ישראל, לגדל את מזונה ולהציל את כלכלתה.

תל-אביב: רח' הנגב 8 מיקוד 61022 | טל' ישיר: 054-5800819 פקס: 03-6179022

אתר: www.kavlaoved.org.il דוא"ל: aelad@kavlaoved.org.il

לקידום הצעות אלו תהינה השלכות נוספות ולא פחות מהותיות: הדבר ייצור ריכוזים של אוכלוסייה עניה, פגיעה ומוחלשת, במקומות מסוימים הרחק לא רק משירותים בסיסיים, אלא גם מהחברה הישראלית בכללותה. ההצעה תגביר את שקיפותם ואת בידודם של מהגרי העבודה, בידוד שיהיו לו מימדים אתניים ולשוניים ברורים. היא תחזק סטריאוטיפים ותעמיק את חשיפת העובדים להפרות זכויותיהם.

הדברים חמורים שבעתיים ביחס לנשים, שכיום מוזמנות ומגיעות לענפי התעשייה והמסחר והשירותים (וכן חקלאות), ושמהוות מיעוט בקרב מהגרי העבודה. הן בוודאי תהיינה מיעוט משמעותי ופגיע במיוחד במתחמי מגורים אלו, על כל המשתמע מכך.

נוסיף כי בעוד שמסמך משרד הכלכלה והתעשייה כמעט שלא מתייחס ל"תרומה" שמתחמים אלו יצרו כביכול לעובדים, הוא מדגיש את ההיפך – "הפחתת תחלופת עובדים" מבחינת המעסיקים וצמצום או טיפול ב"עזיבה מוקדמת" של עובדים. החלפת מקום עבודה היא זכות בסיסית שקיימת לכל עובד, וגם מהגרי העבודה זכאים לכך בתוך הענפים שאליהם הגיעו – בדיוק כפי שמעסיקיהם רשאים לפטרם. התפטרות והחלפת מעסיק היא לא רק צעד לגיטימי, היא לעיתים צעד הכרחי לשמירה על זכויות, לשיפור יחסי עבודה עם צוות או מנהל אחר, ועוד. העובדה שהמסמך רומז לכך שריכוז העובדים במקומות מרוחקים יקטין את כוח המיקוח של מהגרי העבודה ויחליש אותם עוד יותר, אך מחזקת את החששות האמורים ומלמדת על הפסול שבהצעה.

מהגרי עבודה הם בני אדם, ולפרק זמן של מספר שנים שהם מגיעים למדינת ישראל, הם חלק בלתי נפרד מהחברה הישראלית. הם אינם סחורה ואינם אמצעי ייצור. הדרתם משירותים, ריכוזם, בידודם הפיזי והרחקתם מהחברה וממקומות יישוב היא פסולה ומסוכנת ואנו קוראים להתנגד לכך בתוקף.

ד"ר מיכל ברייאר
עמותת במקום – תכנון וזכויות אדם

אלעד כהנא, עו"ד
קו לעובד